

SKEI začenja nadzirati plačno politiko v podjetjih

Ker so nekateri delodajalci javno napovedali, da vseh plač za januar ne bodo uskladili za ugotovljeno 4,5-odstotno rast cen življenjskih potrebščin, bo SKEI ukrepal prek posebnih pooblaščenec. Ti bodo analizirali razloge, zaradi katerih delodajalci osnovnih plač niso povišali za 4,5 odstotka. Vključili se bodo tudi v pogajanja, ki naj bi stekla za uresničitev pravice delavcev do 4,5-odstotnega povečanja osnovnih plač. Zaradi tega je SKEI že januarja direktorje družb pisno opozoril, da je treba od prvega januarja letos vse osnovne plače povečati za ugotovljeno rast cen življenjskih potrebščin. Direktorjem, ki tega ne bodo upoštevali, bodo posebni pooblaščenca SKEI in predsedniki sindikatov družb skupaj poslali pisno zahtevo, naj vse osnovne plače uskladijo za 4,5 odstotka. Kot je na posvetu posebnih pooblaščenec to sredo v Ljubljani povedal Bogdan Ivanovič, vodja pogajalske skupi-

ne, se lahko 4,5-odstotni linearni uskladitvi osnovnih plač izognejo le delodajalci, ki so na podlagi zakona o finančnem poslovanju sprejeli ukrepe za odpravo nelikvidnosti (odvisno od uporabljene metodologije o vplivu znižanja mase plač na posamezne osnovne plače). Vendar so tudi v tem primeru dolžni za januar in naslednje mesece povišati

razpoložljivo maso plač za 4,5 odstotka. Poleg tega morajo delodajalci upoštevati tudi zakon o minimalni plači, po katerem plača za januar ne sme biti nižja od 84.418 tolarjev. Po odpravi nelikvidnosti pa so delodajalci dolžni osnovne plače takoj uskladiti in tudi poračunati razliko za nazaj.

Po besedah Alberta Vodovnika bo SKEI s to akcijo nastopil tudi proti vsem delodajalcem, ki skušajo zaupnikom SKEI v podjetjih vsiliti rešitev, po kateri bi 4,5-odstotno povečanje izhodiščnih plač v celoti ali delno namenili za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje.

Vodovnik je tudi povedal, da se bo SKEI skušal z delodajalci pogovarjati in pogajati sam, brez drugih kovinarskih sindikatov. "Če Dušanu Semoliču očitam, da se druge centrale šlepajo na račun ZSSS, sam ne smem delati enake napake," je poudaril.

F. K.

Kot nam je povedala Karmen Leban, sekretarka SGiT, je sindikat hvaležen državnim svetnikom, ki so glasovali začasno odložitve veljavnosti zakona, ki ureja zaprtja prodajalnih (PCP). Cilj sindikata je odložitev začetka veljavnosti tega zakona vsaj do konca turistične sezone ali do konca letošnjega leta. Zaradi tega se želi vodstvo sindikata srečati z ministrom za evropske zadeve Igorjem Bavčarjem in mu razlo-

Veto uspešen

žiti, zakaj je treba preoblikovanje teh trgovin odložiti. Na vprašanje, kaj SGiT še pripravlja, je Lebanova povedala:

"V podporo zahtevi za odložitev preoblikovanja PCP do konca leta bo SGiT zbiral podpise zaposlenih, njihovih družinskih članov in drugih, ki so ekonomsko odvisni od teh prodajalnih. Načrtujemo, da bomo podpise izročili predsedniku državnega zbora pred ponovnim odločanjem o spornem zakonu, verjetno prihodnji ponedeljek. Organizirali bomo še eno okroglo mizo, tokrat v Šentilju, na območju,

ki bo zaradi preoblikovanja PCP najbolj prizadeto. Tja bomo povabili poslance in državne svetnike iz Štajerske, Prekmurja in Koroške.

Pravni službi ZSSS smo že predali gradivo za pripravo tožbe proti državi. Več kot jasno je, da bo, če bo zakon obveljal v sedanjih vsebini, zgolj zaradi političnih interesov propadlo zelo veliko delovnih mest. Če je država izgubila vse dosedanje tožbe, ki so jih proti njej za zaščito delavcev vlagali sindikati, bomo verjetno uspešni tudi tokrat."

F. K.

Kako so glasovali poslanci?

Proti sprejetju zakona so glasovali: Sonja Areh Lavrič, Bogdan Barovič, Ivan Božič, Janez Cimperman, Marko Diaci, Janez Kramberger, Peter Levič, Tone Partljič in Igor Štebmerger. Pri glasovanju je bilo odsotnih 20 poslancev, 19 se jih je vzdržalo, 42 jih pa je glasovalo za zakon. Pri ponovnem glasovanju bo zakon obveljal, če bo zanj glasovalo 46 poslancev.

Kako so glasovali državni svetniki?

Za odložitveni veto, izglasovan po telefonu, so glasovali: Igor Blažina, Jože Ilc, Darko Kavre, Petra Kersnič, Vekoslava Krašovec, Jurij Kuštrin, Branko Matkovič, Milan Ozimič, Janez Praper, Dušan Rebolj, Veljko Rus, Dušan Semolič, Boris Šuštaršič, Franc Vodopivec, Albert Vodovnik in Peter Vrisk.

Blišč in beda v trgovini

Po televiziji in v časopisih nam pogosto kažejo smehljajoče se obraze predsednikov uprav posameznih trgovskih družb in županov, ko polagajo temeljne kamne za nove nakupovalne centre ali jih že odpirajo. Hkrati pa v trgovskih družbah v strogi tajnosti pripravljajo spiske odvečnih delavcev. Delodajalci vse bolj uporabljajo metodo, po kateri odpuščajo delavce, s katerimi večkrat sklenejo delovno razmerje za določen čas. V zadnjem času so v modi tudi finančne reorganizacije na podlagi zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji. V njih brez kriterijev odpuščajo predvsem tiste delavce, ki so delodajalcem v napoto in jim postavljajo ne-prijetna vprašanja.

Pri tem početju se delodajalci poživljajo na socialni vidik, saj zanje ni pomembno, kako se bo delavka več mesecev preživljala s 70- oziroma 60-odstotno plačo. Sploh jih ne briga, ali je enako usodo že doživel delavec zakonski partner, ali je odpuščena delavka noseča, bolna.

Mrki obrazi delodajalcev, ki ne izražajo kančka sočutja, kažejo le slo po konkurenčnosti, po višji kotizaciji delnic njihovih družb, po prestižu – kdo se bo kot najbolj uspešen trgovec zavih-tel višje na spisku 300 največjih in najuspešnejših podjetij.

Zadnja dva primera množičnega odpuščanja delavcev v Mercatorju Dolenjska in Emoni blagovnem centru Ljubljana to oceno zgovorno ilustrirata.

V prvem primeru delavci niso bili vredni niti toliko spoštovanja, da bi jih pravočasno obvestili ali z njimi opravili civiliziran pogovor, v katerem bi delavka in delavec dobila občutek, da nista le cunjia, ki jo nekdo odvrže, ko je več ne rabi. V drugem primeru pa vodstvo podjetja ni imelo niti toliko poguma in čuta odgovornosti, da bi stopilo pred skoraj 200-člansko množico odpuščenih delavcev in jim povedalo, zakaj se je moralo to zgoditi. Kljub povabilu sindikata, naj odpuščenim delavcem na skupnem sestanku spregovori, je direktor le z mrkim obrazom odkimaval, češ da sindikatu bolj zaupajo kot njemu.

Čeprav sedanjega vodstva Emone Merkur ne moremo kriviti za vse, kar se je dogajalo v Emoninem blagovnem centru v Ljubljani, bi vsaj ta korak do delavcev lahko naredilo. Sprašujemo se, kje so tisti gospodje, vodilni delavci, ki so pred leti od trgovskih delavcev dobesedno izsiljevali nakup delnic, češ da bodo tako dolgoročno ohranili delovna mesta. Mnogi delavci so se zaradi tega odrekli že tako bornim plačam.

Kje je socialno-sociološki vidik vodenja, kot ena od osnovnih vrednot sodobnega menedžerja, se sprašujemo v sindikatih. Ali je res, da smo vsi skupaj postali obsedeni s tekmovalnostjo za dobiček, prestižnost vodilnih delavcev, katerih obrazi so z reflektorji in kamerami osvetljeni na mondenih prireditvah, ki jih je v Sloveniji vse več?

Ali postajamo država hollywoodskih manir?
Sandi Bartol

Kartica zdravstvenega zavarovanja nam pove, ali nas je delodajalec zavaroval

Ker so se na nas obrnili številni člani, ki so imeli probleme s potrjevanjem zdravstvenih kartic, smo poslovnega sekretarja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije Kristofa Mlakarja zaprosili za pojasnilo. Iz njegovega odgovora povzemamo:

Potrjevanje kartice zdravstvenega zavarovanja obsega ažuriranje sklopov podatkov: o zavarovani osebi, o zavezancu za plačilo prispevka, o obveznem zdravstvenem zavarovanju in o prostovoljnem zdravstvenem zavarovanju.

Na samopostrežnem terminalu se obvezno zavarovanje, zapisano na kartici, potrdi, če je glede na podatke, ki jih ima Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v svojih zbirkah podatkov, zavarovanje urejeno (aktivno zavarovanje, veljavni bivalni vizum, delovno dovoljenje, potrdilo o šolanju ali drugi potrebni pogoji). Potrjevanje podatkov na kartici ni pogojeno s plačilom oziroma neplačilom prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje.

Zavarovanci pogosto niso seznanjeni z dejanskim stanjem svojega obveznega zavarovanja, saj le-to zanje urejajo delodajalci. Ti pa včasih delavcev ne prijavijo v zavarovanje ali s prijavo odlašajo zaradi finančnih koristi. V takih primerih samopostrežni terminal kartice ne potr-

di in oseba je dejansko samoplačnik zdravstvenih storitev.

Drugače je pri potrjevanju prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj, sklenjenih pri Vzajemni. Pri tem zavarovanju je potrditev odvisna od rednega plačila premij. Če premije niso plačane, samopostrežni terminal prostovoljnih zavarovanj na kartici ne potrdi in oseba je dolžna sama poravnati doplačila pri zdravniku in v lekarni. Odprto terjatev lahko povzroči neplačan opomin za en sam obrok, torej praktično malenkosten znesek. Podobna pravila je uveljavila zavarovalna družba Adriatic.

Ugotavljamo tudi, da zavarovane osebe pogosto premalo natančno preberejo obvestila in se nepravilno pritožujejo nad "kartico". Samopostrežni terminal namreč na zaslonu izpiše, katero zavarovanje ni urejeno, ter tudi kratko navodilo, kam se obrniti po pomoč. Za reševanje konkretnih primerov je najbolje pripraviti natančne podatke o vsakem primeru (številka pri ZZZS, datum potrjevanja, datum obiska pri zdravniku ...).

Kartica zdravstvenega zavarovanja torej omogoča takojšnjo preverbo, ali je delodajalec delavca v resnici obvezno zavaroval in je torej delovno razmerje sklenjeno po vseh pravilih.

Lučka Böhm

V Potrošnji Zagorje gre delavcem še slabše

Po objavi pogovora v prejšnji številki našega glasila s Tjašo Logar za naslovom Ga bodo tožbe prisilile k razumu?, nas je poklicalo več bralcev. Povedali so, da so razmere v podjetju še slabše, kot smo jih opisali. Gre zlasti za odpiralni čas in z njim povezan delovni čas trgovk in trgovcev. Občinski svet občine Zagorje je 13. decembra spremenil pravilnik o merilih za določanje delovnih trgovin tako, da so ob delavnikih živilske trgovine lahko odprte do 23. ure zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 6. do 21. ure.

Delavke Marketa Zagorje zaradi tega delajo vsak dan pozno v noč in tudi ob nedeljah ne pridejo domov veliko prej. Kot so nam povedali bral-

ci, je direktor tudi pri izplačilu plač v januarju uporabil možnost negativne stimulacije in zaposleni so tako znova prejeli zelo zmanjšane plače.

Ko smo s tem seznanili Logarjevo, je dejala, da je o vsem tem obveščena tudi ona. Razmišlja o tem, kako naj nadaljuje akcijo za ureditev razmer v Potrošnji. Verjetno se bo odločila za kazensko ovadbo. Pričakuje tudi, da bo inšpekcija, ki je novembra že izdala odločbo in zagrozila z denarno kaznijo, še ukrepala. Sandi Bartol pa nam je zagotovil, da bo s primerom seznanil tudi glavnega inšpektorja za delo Boruta Brezovarja.

F. K.

Sindikata VIR

Sindikalna pogajalska skupina predlagala model usklajevanja razmerij plač

V 8. krogu pogajanj o spremembah in dopolnitvah kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja 7. februarja je sindikalna pogajalska skupina vladni strani predložila nov čistopis sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe ter predlog "varovalke" v obliki aneksa h kolektivni pogodbi, v katerem je predlagala nov model usklajevanja razmerij plač. Ob tem je vladni strani posredovala tudi predlog za povišanje dodatkov tajnikom na univerzah.

Po odmoru, med katerim je vladna pogajalska skupina preučila posredovana pisna gradiva, se je vodja vladne pogajalske skupine dr. Lucija Čok zahvalila za nov predlog povišanj za profile v visokem šolstvu in poudarila, da se bo treba o tem dogovoriti tudi z univerzama. Glede sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe pa je ocenila, da so predlagana povišanja dodatkov višja od vladnega protipredloga, vendar bi z manjšimi popravki lahko prišli do dogovora. Opozorila je, da vladni strani ne ustreza naknadno predlagano povišanje ravnateljskega dodatka ter da 1. september 2001 kot rok uveljavitve povišanj dodatkov za vlado ni sprejemljiv. Glede

"varovalke" pa je poudarila, da se mora o njej opredeliti medresorska vladna pogajalska skupina.

Sindikalna pogajalska skupina je poudarila, da je za sindikalno stran ključnega pomena prav vladna opredelitev do predlagane načina usklajevanja razmerij plač. Od odgovora medresorske skupine bo odvisna tudi usoda sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe. Kljub temu, da je sindikalna stran rok uveljavitve že prestavila iz julija na september, se je tako o višini dodatkov kot tudi o datumu njihove uveljavitve ob hkratnem sprejemu predlaganega usklajevanja razmerij plač pripravljena še naprej dogovarjati.

Na koncu pogajanj je bilo dogovorjeno, da bo vladna pogajalska skupina do naslednjega kroga pogajanj pridobila stališče medresorske skupine do "varovalke" in pripravila odgovor na nov čistopis sprememb in dopolnitev kolektivne pogodbe, ki ga je posredovala sindikalna stran. Naslednji krog pogajanj bo v sredo, 14. februarja, ali najkasneje v četrtek, 15. februarja.

Bojan Hribar, sekretar Sindikata VIR

Javna podpora sindikatom na RTV Slovenija

Zveza svobodnih sindikatov Slovenija v celoti podpira proteste sindikata in aktiva novinarjev RTV Slovenija ter Sindikata kulturnih in umetniških ustvarjalcev TV Slovenija proti ponovni izvolitvi generalnega direktorja RTV Slovenija Janeza Čadeža. Sindikati na RTV Slovenija so v preteklosti že večkrat opozorili na nepravilnosti pri upravljanju in poslovanju zavoda, zato menimo, da na mestu generalnega direktorja ne more biti še naprej nekdo, ki ne uživa zaupanja in so mu sindikati v celoti odrekli podporo. V Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije, ki je največja sindikalna organizacija v državi in pomem-

ben subjekt urejanja ekonomskih, delovnopравниh in socialnih odnosov, ne moremo biti zadovoljni s politiko obveščanja javnosti, ki jo zavod namenja naši organizaciji.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije se pridružuje pozivom, naslovljenim na poslanke in poslance Državnega zbora Republike Slovenije, naj dajanju soglasja za izvolitev generalnemu direktorju namenijo veliko pozornosti in upoštevajo tudi posledice, ki bi nastale ob morebitni potrditvi, tako za gledalce in poslušalce programov kot tudi vse zaposlene na RTV Slovenija.

Pavle VRHOVEC, izvršni sekretar

Za solidarnost s tujkami in tujci vseh vrst

Operativni štab za intervencije organizira v sredo, 21. februarja, od 14. ure dalje v parku Zvezda v Ljubljani miroljubno manifestacijo s pohodom po mestu.

Organizatorji so k vabilu priložili tole obrazložitev za svojo odločitev:

Odnos do prebežnikov v Sloveniji dobiva razsežnosti vsesplošne moralne panike, celo psihoze. Skoz pisanje pisem občilom se razodevata ogroženost in strah; sosedske, lokalne reakcije so nestrpne, in v njih je že prepoznati rasizem in fašizme; policija reagira nasilno in nevedno; mediji zvečine neodgovorno in nezainteresirano podpirajo negativno

javno strast – hlepijo po senzaciji; vladajoči režim bodisi podžiga gonjo ali pa molči o težavnem položaju. Mar se sploh zaveda, kako je ta položaj resen?

V takšnem položaju je nemogoče živeti, saj sosedska, policijska, medijska in oblastna podpihovanja škodujejo tako našim gostjam in gostom kakor tudi slehernemu svobodomiselnemu prebivalcu, prebivalci, ki jima je do življenja, družabljenja, dela in zabave v normalnem življenjskem okolju.

Njihova svoboda je tudi naša svoboda – je svoboda za vse.

PRAVNI NASVETI

Piše: Lidija Jerkič, univ. dipl. iur.

Posebni pooblaščenca SKEI

Kadar v podjetju pride do kršitve pravic posameznika iz delovnega razmerja ali pa do kršitve kolektivne pogodbe ali zakona, ki vpliva

na več oziroma vse delavce, se velikokrat zastavi vprašanje, kako ukrepati. O možnostih, ki jih dajeta zakon in kolektivna pogodba, je bilo nekaj že napisanega. Posebno možnost vsebuje 41. člen statuta Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije, sprejet na 3. kongresu SKEI 1998. Ta uvaja institut posebnega pooblaščenca SKEI, ki naj bi omogočil učinkovitejšo varstvo pravic iz delovnega razmerja.

Posebne pooblaščenca SKEI za nadzor nad izvajanjem zakonov in kolektivnih pogodb imenuje republiški odbor. Posebni pooblaščenec lahko postane sindikalni zaupnik ali drug nosilec sindikalne funkcije, ki uspešno opravi posebej za ta namen organizirano izobraževanje in izpit. Ta izpit, ki vsebuje poznavanje zakona o delovnih razmerjih, kolektivnih pogodb, zakona o varnosti in zdravju pri delu in osnov zakona o gospodarskih družbah, je že opravilo 36 sindikalnih funkcionarjev.

Posebni pooblaščenca prejmejo izkaznico in posebno značko. Izkaznica je opremljena s fotografijo posebnega pooblaščenca in njegovimi podatki. Posebni pooblaščenec ima na svojo pobudo ali na pobudo sindikalne podružnice pravico vstopa v prostore delodajalca v skladu z določili kolektivnih pogodb in statutom SKEI. To pravico zagotavlja 46. člen kolektivne pogodbe za dejavnost kovinskih materialov in livarne ter kovinsko in elektroindustrijo Slovenije, ki določa, da mora delodajalec predstavnikom sindikata višje ravni organiziranosti oziroma neodvisnim strokovnjakom, ki jih angažira sindikat, zagotoviti dostop do vseh podatkov, ki so pomembni za materialni in socialni položaj članov sindikata oziroma zaposlenih delavcev, in prost dostop k delodajalcu na podlagi vnaprejšnjega obvestila. O imenovanju posebnih pooblaščenca sta bila obveščena tudi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in Inšpekcija za delo, ki sta podprla tak način izvajanja nadzora nad izvajanjem zakonov oziroma kolektivnih pogodb.

Če posebni pooblaščenec pri delodajalcu ugotovi kršitev zakona ali kolektivne pogodbe, ga na to najprej pisno opozori. Če pisno opozorilo ne doseže svojega namena, ustrezno ukrepa.

Zloraba izkaznice in značke posebnega pooblaščenca je lahko razlog za izključitev iz SKEI, pooblastilo pa se pooblaščenca lahko vzame, če je neaktiven.

Dosedanje delo posebnih pooblaščenca je bilo učinkovito, vendar pa predstavniki sindikalnih podružnic še premalo uporabljajo možnost, da bi posebnega pooblaščenca, kot zunanjega predstavnika povabili v podjetje, kadar nastanejo težave. Seznan posebnih pooblaščenca imajo vsi sekretarji območnih oziroma regijskih organizacij.

Velika večina malih delničarjev Cementarne Trbovlje je prodala deleže skladom in pidom, ki so kupovali v imenu predvsem francoskih in avstrijskih cementarn. Ti cementarno posodablajo in za zdaj ne kažejo namere, da bi jo zaprli.

Cementarna Trbovlje je eno uspešnejših slovenskih podjetij, saj vrsto let posluje z dobičkom. Lani ga je bilo za 500 milijonov tolarjev ob rekordno visoki proizvodnji 490.000 ton cementa, kolikor ga je tudi prodala. Produktivnost dela se je povečala za 12 odstotkov. Konec lanskega leta je bilo zaposlenih 321 delavcev, vendar se to število v zadnjem obdobju nenehno zmanjšuje.

Zaposleni žal niso več solastniki cementarne, kar se jim bo morda še kdaj otepalo, je bil Miodrag Popović, predsednik sindikata KNG v Cementarni Trbovlje (hkrati je tudi predsednik republiškega odbora tega sindikata) na začetku pogovora v dvomu glede odločitve velikanske večine zaposlenih in tudi do svoje, da prodajo lastniške deleže pidom in skladom.

Zakaj pravite na žalost?

Dolgoročno gledano bi bilo morda pametneje, če bi zaposleni ohranili svoj 30-odstotni lastniški delež v podjetju, čeprav lastniki za zdaj niso pokazali nikakršne slabe namere, celo nasprotno. Tolikšen delež lastništva ima svojo težo pri strateških odločitvah v podjetju, ki imajo ponavadi velik vpliv na socialni položaj zaposlenih. Vendar je cena delnic skokovito naraščala in na koncu za več kot trikrat preseгла nominalno vrednost delnice. Zadnja ponudba je dosegla vrednost 32.000 tolarjev in temu se je uprla samo peščica tistih, ki delnic niso prodali že prej. Nekateri so svoje deleže prodali celo še preden je prišlo do te ponudbe, in to daleč pod nominalno ceno.

Nekateri so si s prodajo precej opomogli, kupili so si hiše, stanovanja, avtomobile itd.

Kdo je kupil Cementarno?

Po uradnih podatkih je z 38-odstotnim deležem največji posamezni lastnik Inter cement, slovensko-avstrijska združba štirih cementarn, med njimi je tudi anhovski Salonit. Drugi največji posamezni lastnik je francoska multinacionalka Lafarge, ki ima 24,5-odstotni delež, tretji pa je SGP d. o. o. s 24-odstotki kapitala. Neuradno je slišati, da za to družbo stojijo Lafarge.

Kakšno kolektivno pogodbo imate?

Imamo podjetniško kolektivno pogodbo, ki daje večje pravice kot panožna kolektivna pogodba. Zlasti še, ker so poslovni rezultati dobri, deloma zaradi višje cene in nižjih stroškov energije, deloma pa zaradi višje produktivnosti, ki je rezultat manjšega števila zaposlenih in tudi višje proizvodnje.

Kot sindikalist bi sicer raje videl, da bi bil dobiček manjši, plače pa višje. Vendar moramo biti s plačami glede na plače v našem okolju in tudi v gradbeništvu zadovoljni. Kolektivno pogodbo dvočlanska uprava natančno izpolnjuje.

Posodobitev namesto zapiranja

Miodrag Popović: Morda smo zaposleni dolgoročno gledano naredili napako, kajti s 30-odstotnim lastniškim deležem podjetja bi lahko vplivali tudi na strateške odločitve. Vendar se ponudbi pidov in skladov preprosto nismo mogli upreti.

Kaj pa trinajsta plača?

Smo jo dobili. Sindikat je predlagal božičnico v višini plače in nekako smo ta cilj tudi dosegli. Decembra smo dobili najmanj 70 odstotkov, že septembra pa 30 odstotkov plače. Septembra imamo vsako leto dan cementarjev in ob tej priložnosti da uprava delavcem po tradiciji nekaj denarja, če je le na voljo.

Uprava je, kot vemo, po lastniški spremembi ostala nespremenjena, zato se verjetno tudi dosedanji način sodelovanja med njo ter predstavniki zaposlenih, sindikatom in svetom delavcev ni spremenil.

Stara uprava je dobila nov, petletni mandat in moram reči, da so tudi odnosi z nami, predstavniki zaposlenih, ostali na stari dobri ravni, spoštljivi, pošteni, vsak organ opravlja svoje naloge. Sindikat si pravice delavcev prizadeva uveljaviti z močjo argumentov, ne s silo, in v večini primerov najde z upravo stične točke, na katerih lahko gradimo.

Na primer?

Dober primer je dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje. Z upravo smo dosegli soglasje, da polovico zavarovalne premije prispeva vsak zaposleni sam, pol pa podjetje. In to ne osnovne, najnižje možne, pač pa premije, ki bi jo vsak zaposleni lahko vplačal glede na plačo, da bi mu država zanj priznala davčne olajšave.

Problem cementarne pa je, da je povprečna starost zaposlenih že 44 let, zato bo več kot sto delavcev čez deset let odšlo v pokoj. Menim, da bi morala biti kadrovska politika podjetja usmerjena v pridobivanje mladih kadrov.

Ali ne bi bilo treba za zaposlitev mladih najprej odpustiti določeno število starejših delavcev?

Ocena uprave je, da je po evropskih normativih glede na obseg proizvodnje kakih sto delavcev preveč. Zato se je odločila, da na novo ne bo zaposlovala, temveč bo skušala doseči optimalno število zaposlenih na mehak način, z upokojitvami z dokupi let zaposlenim itd. Jasno, v dogovoru s sindikatom in svetom delavcev.

Kljub temu da se bo moralo najprej zmanjšati število zaposlenih, bi bilo kolektiv vendarle mogoče vsaj deloma pomladiti. V skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je mogoče delavce, ki so starejši od 55 let, upokojiti brez odbitkov pri pokojnini, če se namesto njih zaposlijo mladi delavci. Bo pa treba mlade ljudi vsekakor zaposliti. Lastniki zdaj vlagajo okoli deset milijonov mark v novo tehnologijo, v računalniški sistem in v zniževanje proizvodnih stroškov. Nova tehnologija bo zahtevala bolj izobraženo delovno silo, ljudi, ki bodo znali upravljati računalniško vodene proizvodne procese, ki bodo znali vsaj en tuj jezik itd.

Nedavno smo bili na obisku v neki češki cementarni, ki je v lasti Lafarge. V njej so zaposleni večinoma mladi delavci.

Ko so se začeli veliki odkupi delnic Cementarne, se je šušljalo, da jo imajo tujci namen zapreti. Naložbe učinkovito zanikajo taka namigovanja.

Za posodabljanje so se odločili novi lastniki, tako da črni scenarij o prihodnosti Cementarne Trbovlje odpade. Sedanja oprema je bila kupljena že davnega 1972. leta, in če je ne bomo posodobili, tudi tistih 220 v prihodnje zaposlenih ne bo mogla preživljati.

No, poudariti moram, da je ocena o številu potrebnih delavcev ocena uprave, sindikat ima o tem svoje mnenje. Z upravo smo se dogovorili, da se bodo morebitni presežki zaposlenih ugotavljali ob sodelovanju sindikata ter na najbolj human in najmanj boleč način za delavce.

Možnosti za zmanjšanje števila zaposlenih je več, ne samo upokojitve. Razmišljamo tudi o osamosvojitvi delov podjetja, na primer avtoparka ali obrata v Zidanem Mostu, kjer je 40 zaposlenih, vendar v sindikatu menimo, da bi ti delavci morali pred odločitvijo o osamosvojitvi vedeti, ali bodo imeli osamosvojeni deli cementarne prihodnost.

No, dokler bomo imeli sedanjo upravo, trdih zmanjševanj števila zaposlenih ne glede na to, kdo je lastnik, ne bo. Ta uprava bo iskala vse možne rešitve problema in ne le v zmanjševanju števila zaposlenih, tako kot delajo marsikatero upravo. Ni samo delo strošek in možno je znižati tudi druge stroške. In ve-

lik del bodočih naložb je namenjen zniževanju proizvodnih stroškov, zlasti stroškov za porabljeno energijo.

Plače so kar v redu, pravite. Kaj pa družbeni standard, počitniške zmogljivosti itd.?

Imamo garsonjero v Bohinjski Bistrici in drugo v Fužinah. Počitniški dom v Crikvenici pa že leta sameva. Po osamosvojitvi ga najprej nismo mogli uporabljati, v najem ga je težko oddati, stroški letovanja v njem pa so zdaj, ko na Hrvaškem ni več sindikalnega turizma, previsoki. Zato gredo naši delavci letovat raje drugam. Sindikat se zavzema za prodajo tega doma in za nakup počitniških zmogljivosti v kakšnih slovenskih toplicah. Zanimanje delavcev za letovanje v toplicah je veliko.

Ali je delo v cementarni takšno, da bi letovanje v toplicah bilo pomembno za ohranjanje zdravja zaposlenih?

Delavci v proizvodnji imajo težke delovne pogoje. Tu so krogljični mlinci z veliko ropota, veliko je prahu, veliko temperaturnih sprememb. Dela se tudi na odprtem, pa v tunelu, ki ga je treba stalno čistiti. Imamo dva kilometra dolg tunel s transportnim trakom iz kamnoloma. Tu se čisti in vzdržuje, ko trak teče.

Na srečo uprava vsako leto pošlje 40 do 50 zaposlenih na enotedensko zdravljenje v slovenske toplice, kamor pač svetuje zdravnik. Podjetje plača vse stroške in to je zapisano v podjetniški kolektivni pogodbi. Žalostno pa je, da se takšno preventivno zdravljenje vrednoti kot boniteta, od katere morajo delavci plačati dohodnino. Da se ljudje preven-

tivnega oddiha ne bi branili, smo v sindikatu sklenili poseben solidarnostni dogovor članov.

Sklenili smo, da za dajatve solidarnostno prispevamo denar vsi zaposleni. Letos bo šlo na zdravljenje 60 delavcev, nas 320 zaposlenih pa bo v ta 'sklad' prispevalo mesečno vsak nekaj stotakov, denimo po 500 tolarjev.

Je vaš sindikat edini v podjetju?

Ja. Člani so vsi zaposleni razen tistih, ki imajo individualne pogodbe. Imamo tudi svet delavcev, ki ima odbor za varstvo pri delu, odbor za letovanje, oddih. Dva predstavnika zaposlenih imamo v šestčlanskem nadzornem svetu, tako da smo s podatki o načrtih uprave na tekočem.

S čim se sindikat ta trenutek najbolj ukvarja?

Najpomembnejša naloga je seveda bedenje nad spoštovanjem kolektivne pogodbe. Vendar se trenutno največ ukvarjamo s prepričevanjem delavcev, da se vključijo v dodatno prostovoljno pokojninsko zavarovanje. Če naj projekt, o katerem smo se dogovorili z upravo, zaživi, mora biti zanj 66 odstotkov vseh zaposlenih. V našem kolektivu je pomembno vprašanje, kaj naj storijo delavci, ki imajo deset ali manj let do upokojitve, saj je takšnih precej. Skušamo jih prepričati, da se vsakomur splača dodatno pokojninsko zavarovati, najbolj pa seveda mladim, ki imajo pred seboj še vrsto let dela.

Sindikatu ima svojo vlogo tudi pri varnosti in zdravju pri delu. Ali so ustrezne službe v podjetju pravočasno ukrepale, da pri pripravi izjave o varnosti ne bi prišlo do časovne stiske?

stara vsaj 53 let in 8 mesecev. Na račun dveh otrok se ji ta splošno določena upokojitvena starost lahko zniža za 2,5 meseca na 53 let in 5,5 meseca. Na račun zavarovanja pred 18. rojstnim letom pa letos znižanje še ni mogoče (saj je "pol-

Mislím, da pri pripravi na uveljavitev zakona sredi tega leta nič ne zamujamo. V novi svet delavcev smo izvolili tudi varnostnega inženirja, ki je tudi član sindikata, in tako je sindikat pošteno 'vpleten' v uveljavljanje novega zakona o varstvu pri delu. Oziroma v pripravo dokumentov, ki morajo biti pripravljene do sredine tega leta.

Ali ima novi svet delavcev tudi novega predsednika?

O predsedniku se bo odločalo v kratkem, sindikat pa meni, da bi bil dosedanjí predsednik primeren za vodenje sveta delavcev tudi v naslednjem mandatu. Ocenili smo, da je svet delavcev v minulih letih solidno opravil svojo nalogo, čeprav je res, da zaradi razmer v cementarni ni imel prav težkega dela. Svetu delavcev na primer ni bilo treba posegati v odpuščanje delavcev, ker ga ni bilo, prav tako ni bilo nobene statusne spremembe podjetja.

Svet delavcev ima tudi odbor za varstvo pri delu?

Prejšnji svet delavcev ga je imel, novi pa se bo odločil, ali bo še imel odbor za varstvo ali pa bo to nalogo naložil komu od svojih članov. Menim, da bi bil varnostni inženir zelo primeren človek za prevzem te naloge v svetu delavcev, čeprav nekateri v to dvomijo, češ da bi bila zanj ta funkcija breme glede na to, da je kot varnostni inženir neposredno odgovoren direktorju. Zaradi tega bi se hitro lahko znašel v dvojni vlogi. Seveda pa bo moral biti za to nalogo izbrani delavec zanj dobro podkovan. V Zvezi svobodnih sindikatov na srečo organiziramo seminarje za usposabljanje delavskih zaupnikov za varstvo pri delu.

B. R.

PRAVNA SVETOVALKA

Lučka Böhm, svetovalka predsedstva ZSSS

Upokojitev je zelo blizu

Vprašanje: Delavka je bila rojena 4. 4. 1948. Decembra 2000 je imela 34 let in 1 mesec pokojninske dobe. Ima dva otoka. Ko je bila stara 15 let in 11 mesecev, se je zaposlila za 16 mesecev. V 60-tih letih prejšnjega stoletja je bila skupaj 2 leti in 7 mesecev prijavljena kot brezposelna na zavodu za zaposlovanje. Denarno nadomestilo za čas brezposelnosti pa je v tem času prejela le 3 mesece. Kdaj se sme najprej upokojiti?

Odgovor: Skleпам, da je delavka sedaj zaposlena in da ji pokojninska doba normalno teče. Novembra 2001 bo torej dopolnila 35 let pokojninske dobe, kar bo letos še vedno veljalo za "polno" pokojninsko dobo. Toda letos se ženska s "polno" pokojninsko dobo sme upokojiti le, če je že

Zaposleni in upokojenci imamo pravico dostojno živeti

V okviru ZSSS deluje tudi Sindikat upokojencev Slovenije, ki ima poleg republiškega odbora še številne območne odbore. Sam sodelujem v območnem odboru za Ljubljano z okolico, ki ima sedež na Parmovi ulici 51 v Ljubljani.

Na zadnji seji odbora smo obravnavali težave upokojencev, še posebej v luči očitkov, da smo upokojenci krivci za številne probleme v naši državi in da smo največje družbeno breme.

Ugotovili smo, da za zelo veliko problemov krivda ni na naši strani, ampak pri vladajočih strukturah. Prepričani smo, da nismo breme, saj smo svoje pokojnine pošteno zaslužili in imamo do njih vso pravico. Prepričani smo tudi, da za (pre)visoko število upokojencev nismo krivi mi, ampak tisti, ki so ljudi pošiljali v pokoj. Vsaka vladajoča struktura je ljudi, ki jim zaradi barve strank niso bili po volji, upokojevala. Nekaterih so se rešili tudi z visokimi odpravninami. Skoraj vsak teden slišimo za kadrovske menjave, ki zelo veliko stanejo. Za nepravilnosti pa ne odgovarja nih-

na" pokojninska doba še vedno le 35 let!). Delavka bo 53 let 5 mesecev in 15 dni stara 19. septembra 2001. Starostno se bo torej smela upokojiti novembra 2001, ko bo dopolnila oba upokojitvena pogoja.

če. Na dan prihajajo nepravilnosti in nezakonitosti, ki jih ne morejo prikriti.

Podražitve so vedno pogostejše in reveži so vedno večji reveži. Oblast to opravičuje s še višjimi cenami drugje, vendar pozablja, da so naše plače in pokojnine bistveno nižje. Povrh uvajajo vedno nove in nove davke. Zaradi tega nekateri bogatijo, na drugi strani pa imamo vedno več revežev.

Zdravstveno varstvo ima vedno večje probleme, dražja so tudi zdravila, in če nimaš denarja, moraš na zdravnika čakati več mesecev.

Na seji našega odbora smo govorili tudi o tem, da bi Desus moral bolj vplivati na politična dogajanja v državnem zboru.

Ker upokojenci nimamo dovolj moči, da bi spremenili zakone in druge odločitve, se želimo obrniti na javnost. Prepričani smo, da moramo tako zaposleni kot upokojenci dobiti možnosti za normalno in dostojno življenje. Dragi kolegi upokojenci, želimo, da z nami več sodelujete in več pišete!

J. H.

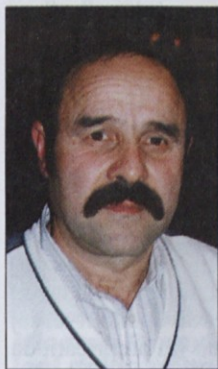
Imgrad iz Ljutomera je prebrodil težave

Delavci in vodstvo skupaj zagotovili perspektivo podjetju

Med podjetja na območju Pomurja, ki so se v zadnjem obdobju uspešno prestrukturirala, sodi tudi Ljutomerski Imgrad, ki daje danes delo in kruh 124 delavcem. Kako je podjetje preživelo tranzicijske čase in kako so jih občutili delavci, smo se pogovarjali z direktorjem Imgrada Dušanom Magdičem ter predsednikom in podpredsednikom sindikata delavcev gradbenih dejavnosti v podjetju Francem Niderlom in Mirkom Čolnikom.

"Podjetje Imgrad, ki ima že 50-letno tradicijo, se je razvilo iz opekarne. Podjetje se ukvarja s predelavo plastike in proizvodnjo čolnov, jaht, kioskov, avtobusnih postajališč, lakiranjem ... pravi direktor Dušan Magdič. "Celoten prihodek podjetja je bil lani okoli 650 milijonov tolarjev, kar je za 15 do 20 odstotkov več kot leto poprej."

V Imgradu je včasih delalo okoli 300 delavcev, podjetje pa je okoli 60 do 70 odstotkov svoje proizvodnje prodalo v druge republike in pokrajine tedanje Jugoslavije. Zaradi vojne na Balkanu je podjetje izgubilo trg in zabredlo v velike težave in bilo prisiljeno zmanjšati število zaposlenih.

Mirko Čolnik:
Sindikata si je prizadeval za ohranitev delovnih mest, zato smo morali delavci marsikdaj malce potrpeti.

v Bosni in Hercegovini," pravi Magdič. Imgrad svoje proizvode predstavlja tudi na sejnih v Frankfurtu, Genovi in drugod po Evropi. Kako velik poslovni ugled si je pridobilo podjetje v zadnjem obdobju, dokazuje pogodba po kateri bodo v celoti opremili farmacevtsko tovarno Alkaloid v Skopju.

Podjetje dobro sodeluje tudi z Lekom in mnogimi tujimi proizvajalci zdravil.

Delavci imajo v lasti 44 odstotkov delnic podjetja

V procesu lastninjenja Imgrada so delavci, bivši zaposleni in upokojeanci postali 44-odstotni lastniki. Okoli 10 odstotkov podjetja je v lasti denacionalizacijskega upravičenca, druge delnice pa so v lasti skladov. Med njimi ima največ delnic Infond, ki se aktivno vključuje tudi v upravljanje podjetja in pomaga pri iskanju trgov.

Podjetje je organizirano na dveh lokacijah, kar povzroča določene težave in povečuje stroške. Zato v Imgradu planirajo selitev, vendar šele, ko bo končan denacionalizacijski postopek.

V Imgradu skrbijo tudi za razvoj. "Še naprej razvijamo naš program čistih prostorov, s katerim želimo prodreti na razvita tržišča in na tržišča jugovzhodne Evrope. Prav tako razvijamo predelavo poliestrov, saj proizvajamo že lastne čolne. Proizvodnja čolnov in jaht lahko podjetju zelo dvigne poslovni ugled," pravi Magdič. V Imgradu nameravajo investirati tudi v novo opremo za program čistih prostorov in razviti nov moder program.

Delo v Imgradu je zahtevno, saj terja določena specialna znanja in izkušnje, ki si jih delavci ne

Franc Niderl:
Sodelovanje sindikata in vodstva podjetja je korektno.

morejo pridobiti v šoli. Zato podjetje samo skrbi za usposabljanje delavcev in za prenos izkušenj iz generacije na generacijo. V podjetju je sicer 40 odstotkov delavcev nekvalificiranih, vendar pa ima večina že dolgoletne izkušnje. Podjetje bi potrebovalo tudi strokovnjake, ki pa jih po besedah Magdiča v Ljutomeru primanjkuje, saj se mladi strokovnjaki po končanem študiju le redko vračajo v domače okolje.

Sodelovanje med sindikatom in vodstvom podjetja

"Imgrad je po izgubi tržišča zabredel v velike težave, zato je sedem let posloval z motnjami. V letošnjem letu pa bo podjetje, vsaj upam tako, že poslovalo z dobičkom," pravi Magdič, ki je na čelu podjetja zadnja tri leta. "Danes že lahko rečemo, da je najhujše za nami in da ima podjetje dobre perspektive."

Imgrad so s skupnimi naporimi rešili delavci in vodstvo podjetja. "K rešitvi podjetja so veliko prispevali tudi korektni in dobri odnosi med vodstvom podjetja in sindikatom," opozarja Niderl.

Dušan Magdič:
Najhujše težave, v katere je podjetje zabredlo po izgubi trgov, so že za nami.

"Ker smo vsi težili k istemu cilju smo uspeli prebroditi krizne čase. Tistim podjetjem, v katerih vsakdo vleče na svojo stran, pa se ne piše dobro. Zato je zelo pomembno, da je sodelovanje med sindikatom in vodstvom podjetja dobro."

S tem, da sindikat in vodstvo podjetja dobro sodelujeta, se strinja tudi direktor Dušan Magdič. Mirko Čolnik pa dodaja, da so morali za to, da bi rešili podjetje pred najhujšim, delavci v zadnjih letih večkrat potrpeti. "Sindikata si je prizadeval za ohranitev podjetja in delovnih mest, zato smo pristali na zamike pri izplačilu plač, na izplačilo regresa v bonih in podobno. Če bi s stavkami terjali nemogoče, bi dejansko ogrozili obstoj podjetja in bi potemtakem stavkali proti sebi. Seveda pa si sindikat prizadeva za spoštovanje delavskih pravic v okviru realnih možnosti."

Plače po kolektivni pogodbi

Delo v Imgradu je zahtevno in naporno. Kako pa so delavci zanj plačani? "Plače v našem podjetju so po kolektivni pogodbi za gradbene dejavnosti," pravi Magdič. "Poleg tega pa imamo v podjetju pravilnik o nagrajevanju, po katerem

Delavci Imgrada so na sindikalnem občnem zboru pozitivno ocenili delo sindikata v podjetju.

Probleme trajno presežnih delavcev so v glavnem uspeli rešiti z "mehkimi metodami".

Zaradi izgube trgov, tehnološke zastarelosti in drugih težav je podjetje nekaj let poslovalo z izgubo, danes pa po Magdičevih besedah posluje pozitivno. Veliko izvažajo, saj prodajo na tuje kar 40 odstotkov celotne proizvodnje. Največ izvažajo v Avstrijo, Nemčijo, Italijo, Belgijo, Francijo in še nekatere države v Evropski uniji, pa tudi v Bosno in Hercegovino. "Za prodor na zahodno tržišče je moralo podjetje veliko naporov vložiti v izboljšanje kakovosti. Zelo kakovosten je tudi naš program izdelave čistih prostorov, ki jih potrebujejo v glavnem v farmacevtski industriji. Na tem področju sodimo po kakovosti med vodilna podjetja v Evropi. Ta program uspešno tržimo tudi

Direktor Jože Kumer v pogovoru ob pedesetletnici SGP Tehnik:

Boljše plače so temelj razvoja podjetja

SGP Tehnik iz Škofje Loke praznuje letos petdesetletnico. V zadnjih letih je podjetje dobro izbralo razmere v gradbeništvu in na trgu ter povečalo svoj delež na njem in postalo največje avtohtono gorenjsko gradbeno podjetje. Zanimalo nas je, kako si prihodnost podjetja na verjetno vse manj prijaznem trgu predstavlja Jože Kumer, direktor SGP Tehnik. Kumer pa nas je presenetil s trditvijo, da je boljša prihodnost podjetja odvisna tudi od višjih plač gradbenih delavcev.

Kumer je prepričan, da je minilo obdobje, ko je bila odločilna predvsem cena, in da je v zadnjem obdobju prav tako pomembno znanje izvajalca del. In njegove reference. Na trgu je treba nastopiti z znanjem, tehnologijo in referencami, in usmeritev SGP Tehnik v prihodnje temelji prav na tem. Zato bo razvoj firme slonel na kakovostnih kadrih, primerni tehnologiji in zagotavljanju zadovoljstva kupcev. Če so kupci zadovoljni, je njihov glas zelo močna referenca.

Letos praznujete petdesetletnico podjetja.

Jubileju bomo dali poudarek, vendar v dokaj skromnem obsegu. Bomo organizatorji zimskih športnih iger gradbincev, kaj več tega pa že ne bomo počeli. Ne bomo pa se izogibali poudarku petdesetletne tradicije podjetja, saj je to temelj, na katerem lahko gradimo in razvijamo ter še bolj konsolidiramo podjetje tudi v prihodnje.

Mislimo, da bo z vstopom v Evropsko unijo v gradbeništvu neobhodna specializacija, delitev dela, kar bo osnova za tehnološki razvoj, za razvoj kadrov itd.

Kako bi se specializiral SGP Tehnik?

V preteklosti smo, da smo lažje prebrodili težave, potrebovali zelo raznoliko dejavnost podjetja. Razvili smo trgovino z gradbenim materialom, še vedno imamo strojni in prometni avtopark, torej na gradbeništvu vezano servisno dejavnost, razvitih imamo nekaj obrtnih dejavnosti, kot so ključavničarstvo, tesarstvo, kleparstvo in del cementne delavnice. V prihodnje bomo ocenili, katera od teh dejavnosti je perspektivna, kakšna vlaganja so potrebna, ali imamo zagotovljen trg, kadre; potem se bomo odločili za razvoj posameznih dejavnosti v povezavi z drugimi v tem prostoru. Mislimo, da bo vsekakor treba takšne dejavnosti, ki jih imajo tudi manjša gradbeno podjetja, povezati. Samo povezovanje zagotavlja večjo izkoriščenost kapacitet in manjše stroške poslovanja.

Jože Kumer: V gradbeništvu so v primerjavi z Evropo stvari postavljene na glavo: cena dela je mnogo nižja, stroški materialov pa višji. Ker postaja za kupce vse pomembnejša kakovost in ne cenenost gradnje, moramo z dvigom cene cela izboljšati kakovost kadrov – in naše storitve.

Gradbeno podjetja se pritožujejo nad nizkim donosom.

Donos v tej dejavnosti res ni visok, so pa še rezerve tako v stroških poslovanja kot v ceni gradbenih storitev, ki je zaradi stanja v gradbeništvu še vedno nizka. Ob tem pa bo vsekakor treba dvigniti ceno dela. Novih kadrov v gradbeništvu ni; mi zelo težko dobimo kvalificirane zidarje, tesarje, železokrivce itd., kar pomeni, da je s ceno dela nekaj narobe. Z dvigom cene dela se bo dvignila tudi njegova kakovost, pa tudi večje povpraševanje po poklicih v gradbeništvu bo nastalo.

Višja cena dela bo vplivala na stroške gradnje in njeno tržno ceno, ki pa je že zdaj med najvišjimi v Evropi.

Res so v končnem znesku stroški pri nas višji, vendar je v Evropi cena dela bistveno višja, materialni stroški pa nižji kot pri nas. To pomeni, da so naši dobavitelji predragi. Računam, da se bodo z vstopom v Evropsko unijo te stvari uredile, uskladile. Skratka, prihraniti se da druge, ne pri ceni dela.

Ali je teh 400 delavcev, kolikor jih je od nekdaj 650 ostalo v podjetju, optimalno število zaposlenih?

sednik Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti v podjetju Franc Niderl. "Regres za malico in povračilo potnih stroškov prejemamo v skladu s kolektivno pogodbo. Regres za letni dopust pa je lani vodstvo podjetja po dogovoru s sindikatom izplačalo v bonih."

Kako pa se bo Imgrad razvijal naprej. "Še naprej bomo razvijali dosedanje programe in nenehno

Verjetno je to optimalno število glede na sedanje razmere. Vendar je naš cilj zaposlovanje še nekoliko znižati, saj bomo dajali vse večji poudarek znanju, stroki. Določene dejavnosti bomo v prihodnje povezali na drug način, našli nove oblike razvoja in dela teh dejavnosti. Gradili bomo predvsem na tehnološki opremljenosti, na znanju, pridobivanju posla in tako kot v preteklosti bomo v ta posel skušali pritegniti tudi druge, ki se na tem prostoru ukvarjajo z gradbeništvom. Torej male podjetnike, obrtnike, ki bodo imeli interes sodelovati. Naša obveza je ustvarjati pogoje, da bodo ti interesi obstajali.

Katere dejavnosti podjetja bodo v prihodnje, ko se boste specializirali, morale na lastno pot?

Jedro specializacije bo predvsem v obrtnih dejavnostih, ker moramo te povezati z drugimi obrtniki, skratka, treba bo poiskati primerne organizacijsko in tehnološko obliko. To bo verjetno povsem osamosvojen dejavnost. Razmišljamo tudi o osamosvajanju betonarne, strojnega in avtoparka. Te dejavnosti želimo odpreti navzven, da ne bodo imele dela samo v okviru SGP Tehnik, ampak bodo nekaj prihodka ustvarjale tudi na trgu. V sami hiši bomo skušali razvijati predvsem visoko strokovna opravila, pridobivanje posla, tehnološko pripravo dela itd.

Kako bo to videti organizacijsko, bodo stranske dejavnosti čisto samostojne ali bodo hčerinska podjetja?

O obliki se še nismo odločili, prilagodili jo bomo potrebam. Letos bomo stanje v družbi in na trgu podrobno analizirali in ocenili, katera oblika bi bila najbolj primerna. Morala bo zagotavljati razvoj obstoječe dejavnosti v povezovanju s tistim, kar trg trenutno dopušča. Pričakujemo, da bo nova organizacijska oblika podjetja spodbudila tudi lastniško povezovanje predvsem v tistem delu, kjer se bodo lastniki lahko samostojno odločali o razvoju, o vlaganjih v dejavnost, da bodo imeli perspektivo.

Kakšna je lastniška struktura Tehnika?

Dvainpetdeset odstotkov kapitala imajo v lasti notranji lastniki, preostali del pa skladi in pidi. Notranji lastniki so del delnic že prodali, zato predvidevamo, da se je prodajna evforija umirila. Sedanja lastniško strukturo v prid notranjim lastnikom bomo skušali obdržati tudi v prihodnje, da bomo ohranili neodvisnost firme. Seveda se v prihodnosti ne bomo izognili koristnemu strateškemu povezovanju.

Dobiček delite ali ne?

Dividend za zdaj nismo delili, ker smo se lotili posodabljanja. Tudi veliki solastniki, skladi in pidi, so se s tem strinjali, saj so videli, da imamo zastarelo opremo in da brez posodobitve tudi razvoj ne bi bil mogoč. V dveh ciklikih naložb smo vložili že dokaj sredstev, sledili pa bodo še trije. Posodobili bomo še betonarno, del avtoparka in del strojnega parka. Ko bo posodabljanje končano, bo mogoče razmišljati tudi o delitvi dividend.

B. R.

izboljševali kakovost naših proizvodov. Ker naše dejavnosti ne bomo širili, se število zaposlenih ne bo bistveno povečalo. Zato pa si bomo toliko bolj prizadevali za izboljšanje kakovosti, za obvladovanje stroškov ter za uspešen marketing. Zato pa bo potrebno tudi usposabljanje zaposlenih," pravi Magdič.

T. K.

lahko delavec na račun uspešnosti dobi še do 30 odstotkov variabilnega dela plače. Res pa je, da ima podjetje še vedno likvidnostne težave, zato plače niso vedno izplačane do roka, določenega s kolektivno pogodbo."

Kako pa je z uresničevanjem drugih pravic, ki jih imajo delavci po kolektivni pogodbi? "Podjetje spoštuje kolektivno pogodbo," pravi pred-

V mariborski Pomadi stavkajo že tretji teden

Brez plačila se delavke in delavci ne bodo vrnili na delo

Okoli 170 zaposlenih v mariborski poslovni enoti novomeškega podjetja Pomada stavka že tretji teden. Delavke in delavci na ta način zahtevajo izplačilo plač za november in december, izplačilo druge polovice lanskoletnega regresa za letni dopust, izplačilo neizplačanih regresov za malico in prevozne stroške, pa tudi povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci, ker zaradi neizplačevanja plač niso mogli odplačevati obrokov za najete kredite.

Še pred stavko je vodstvo podjetja delavcem s pisno izjavo zagotovilo, da ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve iz naslova sredstev za aktivno politiko zaposlovanja Pomadi dolguje 75 milijonov tolarjev. Do teh sredstev naj bi bila Pomada upravičena, ker je leta 1997 ob stečaju Tekstilne tovarne Tabor v Mariboru prezaposlila delavce tega podjetja. Vodstvo podjetja je delavcem tudi zagotovilo, da ministrstvo za gospodarstvo Pomadi dolguje za projekt prestrukturiranja 100 milijonov tolarjev. Podjetje naj bi iz teh sredstev, seveda ko bi jih pridobilo, delavcem izplačalo zaostale plače in druge terjatve.

Vendar pa se je kaj kmalu izkazalo, da obe ministrstvi Pomadi nič ne dolgujeta. Jasno je samo to, da Pomada dolguje delavcem kar precej denarja.

Stavkajoči delavci in delavke Pomade so se obrnili tudi na mariborskega župana **Borisa Soviča**. Predsednik stavkovnega odbora **Tomaž Barušič** je župana pisno zaprosil, naj jih obišče, če mu to dopušča čas. "V vaših javnih nastopih na različnih radijskih in televizijskih postajah smo zasledili, da imate posluš za socialno problematiko v mestni občini in da jo poskušate reševati kar se da pozitivno. Prosimo vas, da nas obiščete na naših delovnih mestih in se dejansko prepričate o resnično katastrofalni situaciji v našem podjetju," piše v pismu, v katerem delavci izražajo tudi bojazen, da ne bodo dobili neizplačanih plač.

O tem, v kakšni socialni stiski so se znašle de-

Tomaž Barušič

Marija Harc

lavke in delavci, smo se pogovarjali tudi s člani stavkovnega odbora. "Mnoge delavke in delavci ne morejo več normalno preživljati svojih družin, saj ob današnji draginji ni lahko preživeti brez dveh plač in drugih prejemkov, še zlasti, če imamo v mislih, da smo delavci v Pomadi doslej v povprečju prejeli neto plačo v višini od 50.000 do 52.000 tolarjev mesečno. Ob takšnih plačah si delavec, ki nima drugega vira preživljanja, ne more ustvariti prihrankov," poudarja predsednik stavkovnega odbora **Tomaž Barušič**.

Članica stavkovnega odbora **Marija Harc** pa opo-

zarja, da so se težave v Pomadi začele že septembra 1999, ko so sindikati in vodstvo podjetja podpisali socialni sporazum. S tem sporazumom so delavci pristali na minimalne plače, ki so jih prejeli vsi zaposleni od avgusta do konca leta. Delavci so se torej za to, da bi rešili podjetje, že marsičemu odpovedali.

Tudi član stavkovnega odbora **Ivan Vršič** ugotavlja, da postaja socialna stiska delavcev neznosna. "Nekateri, ki so bolj oddaljeni od delovnega mesta, nimajo več niti denarja za prevoz na delo," pravi. "Kako naj si plačajo prevoz na delo, če že toliko časa nismo dobili plač in drugih prejemkov?"

Članica stavkovnega odbora **Spomenka Pilipovič** ugotavlja, da delavke in delavci danes ne verjamejo več nobenim besedam in obljubam - prepričajo jih lahko samo še dejanja.

Delavkam in delavcem Pomade je priskočil na pomoč njihov Sindikat tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije. Od prvega dne naprej jim pomaga in stoji ob strani sekretarka območnega odbora tega sindikata v Podravju **Branka Jurak**, obiskala sta jih tudi predsednik in sekretarka Sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije **Tone Rozman** in **Branka Novak**. Stavkajočim sta prinesla 860.000 tolarjev solidar-

Ivan Vršič

Spomenka Pilipovič

nostnih sredstev. Tej vsoti sta nekaj dodala še območni odbor sindikata in sindikat v podjetju. Iz tako zbranih sredstev je sindikat podjetja vsem članicam in članom izplačal od 8000 do 10.000 tolarjev solidarnostne pomoči.

Tone Rozman je stavkajoče med drugim pozval, naj ostanejo enotni, saj je to pogoj, da bodo lahko uveljavili svoje pravice.

Mestna organizacija Rdečega križa v Mariboru je stavkajočim poslala 60 prehranbenih paketov, ki so jih razdelili najbolj ogroženim, pakete s hrano je prispeval Karitas. Ob pomoči sindikata so najbolj prizadete delavke in delavci vložili tudi vloge za dodelitev socialne pomoči na pristojne centre za socialno delo. Stavkajočim so poslale svoje izdelke tudi sindikalne podružnice iz nekaterih živilskih podjetij. Še zlasti velja omeniti mariborsko enoto Ljubljanskih mlekarov.

Kako se bo agonija delavk in delavcev Pomade končala, še ni mogoče napovedati. Eno pa je gotovo: delavke in delavci, ki so jih tako rekoč vsi zapustili, ne bodo ostali sami. Ob strani jim bodo stali Svobodni sindikati in jim pomagali do socialne varnosti, ki jim pripada in si jo tudi zaslužijo.

T. K.

Tone Rozman in Branka Novak sta stavkajočim prinesla pomoč in se z njimi dalj časa pogovarjala.

Azbest ubija zahrbtno

Delavci DE vzdrževanje vozil, zaposleni v podjetju Certus d. d., avtobusni promet Maribor, zaskrbljeno spremljamo članke "AZBEST UBIJA ZAHRTNO", ki jih objavljate v Novi Delavski enotnosti. Zakaj? DE vzdrževanje avtobusov je od leta 1968 glede na organizacijo dela in specializacijo znotraj sistema imela organizirano posebno skupino za vzdrževanje zavor. Skrb vzbujajoče je, da so bili delavci vzbujačo izpostavljeni vplivom azbestnega prahu več desetletij. Po sprejetju zakona o prenehanju proizvodnje in prometa z azbestnimi izdelki in zagotovitvi sredstev za prestrukturiranje azbestne proizvodnje v neazbestno (ZPPAI, Uradni list RS, št. 56, z dne 11. 10. 1996) je strokovna komisija, ki jo je imenovala uprava družbe, izdelala analizo stanja in ugotovila, da delavci, ki so 10 let in več delali neposredno v stiku z azbestom, izpolnjujejo pogoje za uveljavitev upokojitve pod ugodnejšimi pogoji. Na barikadah za obrambo domovine in suverenost RS je podjetje sodelovalo z več kot polovico svojih avtobusov, pri čemer so vidno vlogo opravili tudi delavci DE vzdrževanja, ki so neposredno sodelovali v blokadah vojaških objektov. Po končani 10-dnevni vojni je bila neposredna in posredna vojna škoda več kot 3 milijone mark, je država, kljub sprejetemu zakonu o povračilu vojne škode, povrnila le tri odstotke ugotovljene škode. Posledice ekonomske krize v delovni organizaciji so se v letih lastninjenja še potencirale. Zaradi pogojev gospodarjenja in gospodarske krize so bili subjekti gospodarjenja prisiljeni uzvajati ukrepe stabilizacije in racionalizacije pa tudi ukrepe, ki so bili posledica sprejete zakonodaje ZPPAI – zmanjševanje števila zaposlenih, organizacijske spremembe, ukinitve delovnih mest ter določitev presežnih delavcev. Postopki in ukrepi so bili drastični, večina delavcev je končala na zavodu, le malo podjetij in njihovih odgovornih je zagotovilo socialno varnost delavcev in jim z "mehko varianto" zagotovilo socialno varnost. Eno od podjetij, ki je uspelo obdržati stik z uspešnimi družbami v prometu, je tudi Certus d. d.

S programom prestrukturiranja in presežnih delavcev, ki je bil izdelan v januarju 1998, je Certus

poskušal predvsem reševati problematiko prepovedi proizvodnje in uporabe azbestnih izdelkov ter posledično ukinitve organizacijskih enot in delovnih mest. Tako je bil skladno z zakonom sprožen postopek za reševanje presežnih delavcev. Certus je v imel letu 1998 v OE delavnice zaradi ukinitve uporabe azbestnih polizdelkov 50 presežnih delavcev. Večino delavcev mehanikov smo s prekvalifikacijo prerazporedili med voznike, okoli 10 pa z dokupom delovne dobe predčasno upokojili.

Dvajset delavcev, ki so 10 in več let delali neposredno v skupini za vzdrževanje zavor, torej v azbestni proizvodnji, pa je, skladno z veljavno zakonodajo, uveljavljalo pravico do upokojitve pod "ugodnejšimi pogoji". Postopki za uveljavljanje pravic so trajali vse do negativnega mnenja Komisije za ugotavljanje pravic delavcev pri Vladi RS v letu 1999. Po izdanem negativnem mnenju so dobili epilog najprej na upravnem in nato na Delovnem in socialnem sodišču RS v Ljubljani.

Med dvajsetimi upravičenci so v času tožbe štirje že dosegli pogoje za upokojitve, trije so odstopili od nadaljnjega pravljanja. Trem upravičencem je prvostopenjsko sodišče že potrdilo zavrnilne sklepe komisije in so se pritožili na Višje delovno in socialno sodišče. Preostali odločb prvostopenjskega sodišča še niso dobili. Večina upravičencev je že obupala in čaka na izbruh zahrbtno bolezni, le malo jih pričakuje, da se bodo nekega dne upokojili pod pogoji, ki jih opredeljuje pokojninska zakonodaja.

Razočarani smo nad pravno, demokratsko državo, ki kljub sprejeti zakonodaji ne zagotavlja enakosti ljudi pred zakonom.

Prizadeti delavci obupani pričakujejo pomoč sindikata, strokovnih institucij, države", vendar zaman.

Posebej krivično se nam zdi dejstvo, da so upokojitve pod ugodnejšimi pogoji uveljavili tisti, ki niso nikdar delali z azbestom oziroma niso bili izpostavljeni zdravju škodljivim vplivom v delovnem okolju (Poročevalec, št. 34 z dne 24. maja 1999).

Prizadetim delavcem delavnic Certus d. d. bi bilo v veliko zadovoljstvo, če bi objavili prispevek in s tem razkrili krivice, ki se pri uveljavljanju pravic delavcev pred zakonom dogajajo.

Umrlim za zahrbtnim vplivom azbesta, obolelim sodelavcem to ne bo vrnilo življenj in zdravja, v zadovoljenje pa nam bo, če o pereči problematiki spregovorimo in z njo seznanimo javnost.

Prizadeti delavci vzdrževanja Certus, d. d.

Sindikalna lista

Februar 2001	Gospodarske dejavnosti (temelj je SKP za gospodarstvo) SIT	Javni sektor* (nekdanje negospodarstvo) SIT
--------------	---	--

Prvi del

1. Dnevnice		
– cela dnevnic	(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti) 3.500,00	4.156,00
– polovična dnevnic	(nad 8 do 12 ur odsotnosti) 1.750,00	2.077,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.447,00
2. Kilometrina (od 2. 11. 2000 dalje) 52,80 52,80		
	(od 14. 11. 2000 dalje) 49,86	49,86
	(od 23. 1. 2001 dalje) 51,24	51,24
	(od 6. 2. 2001 dalje) 51,90	51,90
3. Ločeno življenje* 80.304,00 60.671,00		
4. Prenosišče – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec		
5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2001)		
– po SKPGD (na delovni dan)	602,00	602,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade		
– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	60.518,00	51.005,00
– za 20 let	90.777,00	76.507,00
– za 30 let	121.036,00	102.009,00
2. Odpravnina ob upokojitvi 401.522,00 602.283,00		
	oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje	oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje
3. Solidarnostne pomoči*		
– po SKPD – ob smrti delavca	120.457,00	102.009,00
– ob smrti v ožji družini	60.228,00	–
4. Minimalna plača (od 1. 1. 2001) 84.418,00 84.418,00		
5. Zajamčena plača (od 1. 1. 2001) 44.367,00 44.367,00		
6. Regres za letni dopust		
– najmanj	107.712,00	117.298,00
– ali največ	149.040,00	
	(70 % povprečne slovenske plače)	

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Konferenca območne organizacije ZSSS Domžale

Uspešna sindikalna delavnica

Člani konference in predsedniki sindikatov družb so na razširjeni seji 1. februarja najprej razpravljali o uresničevanju sklepov prejšnje seje, še posebej o spremembah organiziranosti območne organizacije. Sekretarka območne organizacije je pojasnila, da je pripravljena ocena za območni organizaciji Domžale in Gorenjsko ter izhodišča za razvoj območne organizacije. Nujno je, da se o teh gradivih najprej izjasnita vodstvi obeh območnih organizacij in odgovorni v ZSSS ter sindikatih dejavnosti. Ker do tega še ni prišlo, bodo člani in predsedniki sindikatov to gradivo prejeli z vabilom za naslednjo sejo konference.

V drugi točki so člani konference potrdili predlagani program dela v prvem polletju letos. Najpomembnejše naloge bodo: volitve svetov delavcev ali delavskih zaupnikov, uresničevanje zakona o zdravju in varstvu pri delu, pridobivanje novih članov in seveda vključevanje v aktivnosti ZSSS in sindikatov dejavnosti. Junija bo domžalska ZSSS proslavila desetletnico svojega delovanja.

Program dela bo območna organizacija uresničevala v sodelovanju s predsednikov podjetij in zavodov ter drugimi sindikalnimi funkcionarji.

Sekretarka je predsednike sindikatov podjetij in zavodov pozvala k pripravam na letne seje. Sindikalne organizacije so dolžne, podobno tako kot vsa podjetja, do konca februarja pripraviti letno poročilo in člane seznaniti z uspešnostjo poslovanja v preteklem letu.

Sekretarka je udeležence seje se-

znala tudi z vsebino pravilnika o pravnih pomočeh, ki po novem določa enoten sistem pravnega varstva in nudenja pravne pomoči članom in organizacijam sindikatov dejavnosti, ki so združeni v ZSSS. Enoten sistem pravnega varstva zagotavlja ZSSS preko območnih organizacij Zveze. Pravna pomoč se članom in organizacijam sindikatov dejavnosti zagotavlja na sedežih območnih organizacij in v krajih, kjer so orga-

nizirane sindikalne pisarne. Člane konference je še posebej zanimal tisti del, ki govori o pogojih za uveljavljanje pravice do pravne pomoči in o kriterijih za oprostitev plačila stroškov pravne pomoči.

Ker na vsa vprašanja ni bilo mogoče odgovoriti, bo treba počakati, da nanje odgovori predsedstvo ZSSS.

Sejo konference, na kateri sodelujejo tudi predsedniki sindikatov družb in zavodov, običajno izkoris-

timo za podrobnejšo obravnavo posebne problematike. Tokrat smo se odločili za sindikalno delavnico o pogojih za sindikalno delovanje.

Želeli smo, da se najodgovornejši sindikalisti v podjetjih in zavodih podrobneje pogovorijo o težavah pri svojem delu in možnih rešitvah. V delavnici je sodeloval tudi Gregor Miklič, izvršni sekretar v ZSSS. Podrobno je razložil pogoje za sindikalno delovanje, kot jih določajo številni mednarodni in domači predpisi.

Skupna ugotovitev udeležencev delavnice je bila, da je vsak problem rešljiv, če si le vzamemo čas, da dobro premislimo, poiščemo pravi nasvet in na problem pogledamo s prave strani.

Justi Arnuš

V delavnici je Gregor Miklič, izvršni sekretar v ZSSS, predstavil ustrezne pogoje za delo sindikata.

SGiT

razpisuje

6. veleslalom članic in članov Sindikata gostinstva in turizma Slovenije,

ki bo v **četrtek, 15. marca 2001, ob 10.30 uri na Rogli.**

Pravico nastopa imajo člani(-ce) Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije. Tekmuje se po pravilih Smučarske zveze Slovenije in tem razpisu.

Moški in ženske bodo razdeljeni v tele starostne skupine:

- A – do 30 let
- B – od 30 let do 40 let
- C – od 40 let do 50 let
- D – nad 50 let

Start za ženske in moške je enoten. Objava rezultatov in podelitev pokalov bo ob 13.30 v restavraciji Hotela Planja. Tam bo tudi kosilo in družabno srečanje.

Rok za prijavo je 9. marec.

Prijave pošljite na naslov: Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, ali po faksu 01/4341-311.

Dodatne informacije dobite pri Karmen Leban, tel. 01/4341-268, ali Alenki Gajski, tel. 01/4341-269, in pri sekretarjih območnih odborov sindikata gostinstva in turizma, s katerimi se boste dogovorili o organizaciji prevoza.

Strošek na udeleženca (šartnina, karta, kosilo, družabno srečanje) je 4500 tolarjev, za spremljevalce in navijače pa 2000 tolarjev.

Karmen Leban, sekretarka

Sindikat KŽI Slovenije

razpisuje

prve rekreativne športne igre,

ki bodo **21. aprila.**

Člani sindikata se lahko prijavijo za tele panoge:

- mali nogomet (šestčlanske ekipe),
- namizni tenis, moški, ženske (tričlanske ekipe),
- pikado (mešane tričlanske ekipe),
- vlečenje vrvi (šestčlanske ekipe).

Pisne prijave sprejema ROS KŽI Slovenije, Ljubljana, Dalmatinova 4, do 9. marca.

Podrobnejše informacije tel. 01/43-41-235, faks 01/43-38-555, e-pošta kzi@sindikat-zsss.si. Informacije dobite tudi pri Srečku Čateru, predsedniku KŽI, tel. 041/619-732. V prejšnji številki se nam je pri prepisovanju razpisa prikladla napačna številka mobilnega telefona, za kar se prizadetemu opravičujemo.

Prijavljeni bodo prejeli navodila in pravila tekmovanja.

Za izvršni odbor republiškega odbora Sindikata KŽI Slovenije Srečko Čater, predsednik

AZBEST UBIJA ZAHRBTNO

Zakon le začasno rešuje nekatere pravice delavcev zaradi posledic dela z azbestom

Zakon o prepovedi proizvodnje in prometa z azbestnimi izdelki ter o zagotovitvi sredstev za prestrukturiranje azbestne proizvodnje v neazbestno (Uradni list RS, št. 56/1996, 35/1998 in 86/2000) ne določa le omejitve in prepovedi proizvodnje in prometa z azbestnimi izdelki. S tem zakonom je bilo v državnem proračunu leta 1997 in 1998 zagotovljenih tudi 1,2 milijarde tolarjev za nakup tehnologije in opreme za proizvodnjo brezazbestnih vlaknacementnih izdelkov, ki naj bi nadomestila prepovedano proizvodnjo azbestcementnih izdelkov. Salonitu Anhovo in številnim delovnim mestom v njem je bilo najverjetneje s to proračunsko injekcijo omogočeno preživetje. Zakon pa je vladi dovolil tudi izdajo poroštev delodajalcem do 0,5 milijarde tolarjev za nakup tehnologije in opreme za prehod iz azbestne v neazbestno proizvodnjo.

Zakon tudi v proračunih do leta 2004 zagotavlja denar za upokojitve pod ugodnejšimi pogoji tistih trajno presežnih delavcev, za katere v letu dni ni mogoče zagotoviti primernega dela in ki bodo do 31. 12. 2003 dovolj stari in imeli dovolj pokojninske dobe. A le, če so bili do 31. 12. 1996 (takrat je bila prepovedana cementazbestna proizvodnja) dovolj dolgo izpostavljeni azbestnemu prahu. Deset let izpostavljenosti je dovolj za tiste, ki so delali neposredno pri proizvodnji azbestnih izdelkov ali v servisnih službah (servis se je moral izvajati neposredno v prostorih za proizvodnjo azbestnih izdelkov). Dvajset let izpostavljenosti je dovolj za tiste, ki so delali v podjetjih, ki so v proizvodnih procesih uporabljala azbest. Upravičenim presežnim delavcem se na njihovo zahtevo dokupi zavarovalna doba do izpolnitve pogojev za upokojitve pri minimalni starosti. Posebno ugodni pa so upokojitveni pogoji za poklicno obbolele delavce.

Možnost upokojitve pod ugodnejšimi pogoji so poleg delavcev Salonita Anhovo izkoristili tudi delavci iz drugih slovenskih tovarn z azbestno proizvodnjo. Do 30. 6. 2000 je bilo na podlagi zakona pod ugodnejšimi pogoji upokojenih že 881 delavcev Salonita Anhovo, Donita Medvode, Fenolita Borovnica, Fragmata, Izolirke, TmT Velika Loka, TvT Maribor, TiT Velika Loka in Slovenskih železnic. Za dokup pokojninske dobe je bilo porabljenih 1,2 milijarde tolarjev.

Tretje za delavce pomembno zakonsko določilo pa je, da bo pod zakonsko določenimi pogoji državni proračun subsidiarno prevzel izplačilo odškodnin delavcem, za katere bo po posebnem postopku ugotovljena poklicna bolezen zaradi izpostavljenosti azbestnemu prahu. To je še kako pomembno določilo, saj bi Salonit Anhovo najverjetneje moral v stečaj tudi zaradi odškodnin obolelim delavcem. Po stečaju delodajalca pa oboleli delavci odškodnine za izgubljeno zdravje ne bi mogli izterjati od nikogar več.

Za odškodnine in za dokup pokojninske dobe je z zakonom v državnih proračunih do leta 2004 zagotovljeno 4,35 milijarde tolarjev. Po tem letu pa najbrž ni zagotovljeno ničesar več. Tudi ne vem, ali vlada še daje poročila delodajalcem za nakup tehnologije za prehod od azbestne v neazbestno proizvodnjo. Zakon je torej v glavnem potešil le začasne potrebe in ni dolgoročno naravnani. Že danes namreč vemo, da bodo slovenski delavci zaradi izpostavljenosti azbestu obolevali tudi po letu 2003. Na verifikacijo poklicne azbestne bolezni je septembra lani čakalo še 1200 delavcev. To pa še zdaleč ni edino še nerešeno vprašanje v zvezi z zmanjševanjem posledic izpostavljenosti azbestu na Slovenskem.

Lučka Böhm

Vir: Mednarodni posvet o zmanjšanju posledic izpostavljenosti azbestu, Nova Gorica, 9. novembra 2000

NAJ SE VE ...

Najkasneje po 1. 1. 2002 bo delodajalec moral pri delu, pri katerem obstaja tveganje za kontaminacijo z rakotvornimi in/ali mutagenimi snovmi, delavcem priskrbeti ustrezno osebno varovalno opremo in garderobni prostor za ločeno hranjenje civilne obleke in osebne varovalne opreme. Delodajalec bo torej moral delavcem zagotoviti, da bodo lahko z rakotvornimi in/ali mutagenimi snovmi onesnaženo osebno varovalno opremo zamenjali za čisto. Delodajalec bo moral zagotoviti pranje in čiščenje in, če bo potrebno, tudi uničenje kontaminirane opreme. Delodajalec bo moral izdelati pisna navodila za čiščenje kontaminirane opreme, če bi to delo ogrožalo zdravje tistih delavcev, ki jo bodo čistili. Iz pisnih navodil bodo morale biti razvidne nevarnosti in varstveni ukrepi.

Vir: Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti rakotvornim in/ali mutagenim snovem (Uradni list RS, št. 38/2000), ki se bo 1. 1. 2002 začel v celoti uporabljati (prilagoditev tehnologije). Veljajo pa že členi o obveščanju delavcev in varovanju njihovega zdravja.

Razpis seminarja

Kaj mora delavski predstavnik v nadzornem svetu vedeti o poslovanju gospodarske družbe – uvodna znanja

Seminar bo 13. in 14. marca 2001 v Sindikalnem izobraževalnem centru na Gradnikovi 1 v Radovljici.

Seminar je namenjen delavskim predstavnikom v nadzornih svetih gospodarskih družb, članom svetov delavcev ter sindikalnim funkcionarjem in strokovnim delavcem sindikatov dejavnosti, območnih organizacij ZSSS in Zveze.

PROGRAM:

1. dan dopoldne: **Gospodarska družba in novo poslovno okolje** (Konsolidacija lastniške strukture, optimizacija kapitala, prevzemi in obramba pred prevzemi, komuniciranje z delničarji)

Predavatelj: Matjaž Logar, dipl. iur., svetovalec za pravno-gospodarske zadeve, specialist za terminsko poslovanje

1. dan popoldne: **Dividendna politika** (Nagrajevanje menedžmenta in zaposlenih, opcijski in delniški načrti)

Predavatelj: Leonardo F. Peklar, dipl. iur. in diplomant Babson Collegea iz programa za podjetniško svetovanje, strokovnjak za trg vrednostnih papirjev

2. dan dopoldne: **Strateška prenova gospodarske družbe** (Kako do strateških ciljev in korporacijske kulture, strateški in poslovni načrt, načrtovanje in izvajanje, delavnica)

Predavatelj: mag. Marjan Peršak, spec. menedžmenta in magister sociologije, strokovnjak za korporacijsko kulturo in strateški menedžment

2. dan popoldne: **Finančna analiza in strategija, delavnica**

Predavateljica: mag. Cvetka Peršak, finančna izvedenka, cenilka podjetij

Prijave za seminar pošljite na izpolnjeni prijavnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Ljubljana, Dalmačinova 4, najkasneje do 6. marca 2001. Seminar bomo izvedli, če bo prijav več, bomo preostale prijavitelne uvrstili na naslednji seminar.

Cena seminarja, ki vključuje tudi obsežno strokovno gradivo, je 31.000 tolarjev za posameznega udeleženca. Prijavnici za seminar je treba priložiti potrdilo o plačilu kotizacije.

Kotizacijo nakažite na žiro račun Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št.50101-678-47511. Na virmanu pod namen nakazila pripišite "Seminar III., sklic na številko 08".

Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC Radovljica (polni penzion v dvo-posteljni sobi je 8100 tolarjev).

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

PRIJAVNICA

Kaj mora delavski predstavnik v nadzornem svetu vedeti o poslovanju gospodarske družbe – uvodna znanja

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Naslov doma:

Zaposlitev, naziv in naslov družbe:

– delovno mesto:

Točen naziv in naslov plačnika

Davčna številka plačnika

Član sindikata dejavnosti Slovenije:

Delavski predstavnik v nadzornem svetu: DA NE

Član sveta delavcev: DA NE

Sindikalni zaupnik: DA NE

Druge funkcije v sindikatu (navedite)

Telefonska št.: – doma: – v službi:

Opomba:
Med seminarjem bo udeleženec nastanjen v SIC Radovljica: DA NE

Žig in podpis odgovorne osebe:

V, dne:

5. zimske športne igre članov Sindikata KNG Slovenije na Rogli

Vsako leto več tekmovalcev

Nemogoče je mogoče, lahko rečemo ob rob 5. zimskih športnih iger članov Sindikata KNG Slovenije minulo soboto na Rogli. Udeleženci, ki so prihajali iz doline, si nikakor niso mogli predstavljati, kje bodo tekmovali, saj vse do 1400 metrov nadmorske višine o snegu ni bilo ne duha ne sluha. Na Rogli pa jih je čakalo presenečenje: na vseh smučiščih je bilo dovolj snega, temperatura je bila pod lediščem, Rogla je bila zavita v zimsko meglo, pihal je severni veter in za nameček je še snežilo. Samo sto ali dvesto metrov nad od pomladanskega sonca ozelenelo Štajersko je vladala prava zimska idila.

Najštevilčnejše ekipe so prišle iz Johnson-Controlsa NTU iz Slovenj Gradca, Steklarne Hrastnik, Novema Juteksa Žalec, Terma Škofja Loka, Save Goodyearja iz Kranja, Kolpe Metlika, Krke Novo mesto, Cinkarne Celje, Heliosa Domžale in TKI Hrastnik.

Tekmovalni del iger je pomagal organizirati smučarski klub Unior iz Celja. Na svoj račun so prišli tudi navijači, saj so bili tekmovalci med seboj zelo izenačeni in je bilo tekmovalstvo napeto do zadnjega trenutka.

Po tekmovalstvu so se udeleženci zbrali v veliki dvorani Hotela Planja na Rogli, kjer je bila slavnostna podelitev priznanj, nagrad in prehodnih pokalov, po njem pa še družabno srečanje.

Udeležence je v imenu organizatorjev - območne organizacije ZSSS in območnega odbora Sindikata KNG v Celju, pozdravil **Ladi Kaluža**. Zbranim je spregovoril tudi predsednik Sindikata KNG Slovenije **Janez Justin**. Udeleženci so z navdušenjem pozdravili njegove besede, da se bodo na naslednjih zimskih igrah zbrali 11. februarja prihodnje leto na Kopah.

Sekretar Sindikata KNG Slovenije **Marjan Barl** je dejal, da se z nostalgijo spominja organizacije prvega srečanja pred petimi leti na Kopah. Ideja o zimskih športnih igrah se je porodila v republiškem odboru, njena očeta pa sta **Franjo Krsnik** in **Janez Justin**. Na prvem srečanju se je zbralo 140 udeležencev. Led je bil prebit in

Med ekipami se je ponovno najbolje odrezala ekipa Terma iz Škofje Loke, zato je prehodni pokal prejela v trajno last.

naslednje leto se je na Kopah zbralo že 260 udeležencev. Na 3. zimskih športnih igrah na Soriški planini na Gorenjskem se je zbralo 320 udeležencev. Na četrtih igrah lani na Arehu je bilo 360 tekmovalcev, letos na Rogli pa že 405 udeležencev. Barl se je zahvalil organizatorjem iz območnega odbora KNG Celje in številnim podjetjem, ki so prispevala nagrade, ter dejal, da je mogoče z dobrim delom, strpnim dia-

Da je vse teklo kot po maslu, so skrbeli neutrudni organizatorji Milena Vrunč (prva z leve), Ladi Kaluža in Milica Dabanovič.

Najboljše tekmovalke v veleslalomu so prejele priznanja.

Za dobro razpoloženje je poskrbelo Zreških šest.

Številni so se trudili tudi na plesišču.

Janez Justin: Februarja prihodnje leto se bomo srečali na Kopah na Pohorju. Če bo sneg, se bomo ponovno pomerili v veleslalomu, če ga ne bo, pa bomo nabirali regrat.

Veselite se vožnji Mitje Kunca, ki je na svetovnem prvenstvu osvojil bronasto medaljo.

logom in medsebojnim spoštovanjem med delodajalci in delavci dosegati dobre rezultate.

Rezultati:

Ženske od 46 do 55 let: 1. Milena Ravbar, Krka Novo mesto; 2. Milena Vrunč, OO ZSSS Celje; 3. Antonija Jelenca, Termo Škofja Loka; **ženske od 36 do 45 let:** 1. Zvonka Matjašec, Termo Škofja Loka; 2. Jasmina Pinter Johnson Controls NTU Slovenj Gradec; 3. Marija Sodnik, Sava Goodyear Kranj; **ženske od 26 do 35 let:** 1. Darja Jelen, Johnson Controls - NTU Slovenj Gradec; 2. Alenka Kuhar, Steklarna Hrastnik; 3. Urška Cizej, Novem - Juteks Žalec; **ženske do 25 let:** 1. Silvija Kline, Comet Zreče, 2. Barbara Marišek, Sava Goodyear Kranj; 3. Marjeta Kos, Termo Škofja Loka; **moški nad 55 let:** 1. Branko Albert, Etiketa Žiri, 2. Janez Mežnarič, Novem Juteks Žalec; 3. Stane Valentar, Sava Goodyear Kranj; **moški od 46 do 55 let:** 1. Tone Kos, Termo Škofja Loka; 2. Vinco Permanšek, Johnson Controls NTU Slovenj Gradec; 3. Andrej Valenčič, Sava Goodyear Kranj; **moški od 36 do 45 let:** 1. Janko Cesar, Novem Juteks Žalec; 2. Zoran Simič, Johnson Controls NTU Slovenj gradec; 3. Roman Hribar, Helios Domžale; **moški od 26 do 35 let:** 1. Gorazd Podrekar, Termo Škofja Loka; 2. Robert Peretin, Uteksol Slovenj Gradec; 3. Peter Vinarnik, Johnson Controls NTU Slovenj Gradec; **moški do 25 let:** 1. Andraž Sabotič, Termo Škofja Loka; 2. Luka Drašček, Bayer Pharma Ljubljana; 3. Peter Melanšek, Johnson Controls NTU, Slovenj Gradec; **Vrstni red ekip:** 1. Termo Škofja Loka; 2. Johnson Controls NTU Slovenj Gradec; 3. Novem

Juteks Žalec; 4. Sava Goodyear Kranj; 5. Krka Novo mesto; 6. Bayer Pharma Ljubljana; 7. Helios Domžale; 8. Steklarna Hrastnik; 9. Etiketa Žiri; 10. Comet Zreče.

Tomaž Kšela

Teden dni pred KNG-jevci so se na Rogli na športnem dnevu zbrali zaposleni Servisu Gorenje. Pomerili so se med vratci in v igrah na snegu. Najzanimivejši je bil nastop na smučeh za tri. Po igrah so takole pozirali našemu sodelavcu Hinku Jerčiču.

Humoreska

"Fantje, ali ste slišali, kako odlično so letos na višjih in visokih šolah ter fakultetah pripravili informativne dneve za maturante," je pred dnevi pri malici v naši tovarniški menzi dejal mizar Tone. "Moj sin, ki bo letos končal srednjo ekonomsko šolo, je obiskal tri visokošolske zavode v Ljubljani in Mariboru. Ne boste verjeli: domov je prinesel toliko različnih gradiv in pisnih informacij, kakor da bi bil na treh sejnih. Na vseh treh fakultetah so maturante vabili, naj pridejo študirat k njim."

"Neverjetno," je zmajala z glavo kuharica Špela. "Ko se je pred petnajstimi ali desetimi leti moj brat vpisal na eno od fakultet na ljubljanski univerzi, so profesorji bodoče študente dobesedno strašili in odvrčali od vpisa. Vpis so pripravljali samo odličnjakom in še to le najboljšim, češ da drugi nimajo niti najmanjših možnosti, da bi končali študij na njihovi šoli."

"To je res!" je dejal Tone. "Ko je moj nečak pred petnajstimi leti začel študirati pravo, je brucec eden od profesorjev dejal, naj vsakdo dobro pogleda svoja kolega v predavalnici na levi in desni. "Od vas treh bo samo eden končal to fakulteto!" je vzvišeno dejal omenjeni profesor. Brucec je pognal takšen strah v kosti, da so mnogi študij opustili, še preden so se začeli izpiti."

"Kakšni izpiti neki?" je z roko zamahnil rezkar Vili. "To, kar se je pred desetletjem ali dvema dogajalo na naših visokih šolah in fakultetah, je bilo bolj podobno kruti selekciji kot pa izpitem ali preverjanju znanja. Na eni od fakultet so iz leta v leto v prvi letnik vpisali tisoč in več brucev, v drugi letnik pa so jih vsako leto spustili od 195 do 205. Čeprav je bil osip na tej fakulteti vrsto let 80- in več odstoten, se ni nihče vprašal, zakaj je tako. Dejansko pa je fakulteti primanjkovalo prostorov in kadra, zato v drugi letnik niso mogli vpisati več študentov. Zato so na izpitem pometali tudi mnogo študentov, ki so izpitem snov obvladali, saj zanje v višjem letniku ni bilo dovolj prostora."

"Zakaj pa na tej fakulteti niso v prvi letnik vpisali manj študentov?" je zanimalo Špelo. "Saj vendar ni mogoče, da bi bilo kar 80 odstotkov mladih, ki so uspešno končali gimnazijo ali drugo srednjo šolo, tako nesposobnih ali lenih, da ne bi mogli končati fakultete."

"Zakaj so v prvi letnik vpisali toliko novincev? Le zakaj?" je posmehljivo dejal Vili. "Zato, ker je bila od števila vpisanih študentov odvisna višina finančnih sredstev, ki jih je dobila fakulteta. Več vpisanih študentov je za fakulteto pomenilo tudi več denarja."

"Očitno so ta sistem financiranja visokega šolstva že temeljito spremenili, sicer sedaj na fakultetah in visokih šolah ne bi bili tako ljubeznivi do študentov," je dejal Tone. "Moj sin je na informativnih dnevih dobil občutek, da se sedaj na fakultetah dobesedno pulijo za to, da bi se na njihov zavod vpisalo čim več maturantov."

"Seveda so se zdaj začeli potegovati za to, da bi za vpis pridobili čim več maturantov," je dejal Vili. "Vendar ne za to, ker bi se bistveno spremenil sistem financiranja!"

"Zakaj pa?" smo presenečeno povprašali vsi v en glas.

"Zato, ker je začelo zmanjkovati maturantov!" je odločno dejal Vili. "Poglejte, v Sloveniji se je v obdobju po drugi svetovni vojni vsako leto rodilo okoli 30.000 otrok. Včasih nekoliko več, drugič malce manj. Največ otrok se je rodilo konec sedemdesetih in na začetku osemdesetih let - torej tik, preden so se v tedanji Jugoslaviji pokazali vidni znaki gospodarske in politične krize. Od takrat naprej pa se je število rojstev v Sloveniji iz leta v leto zmanjševalo. Lani se je v Sloveniji rodilo samo še okoli 16.000 otrok. Zato šolnikom na vseh ravneh že zmanjkuje otrok."

"Vili ima prav!" je vzkliknila Špela. "V vrtcu v naši krajevni skupnosti se je število otrok v zadnjem desetletju zmanjšalo za polovico, zato so morali opustiti že štiri vzgojiteljice."

"Tudi v naši osnovni šoli je za polovico manj učencev, kot jih je bilo pred leti," je dejala Sonja iz računovodstva. "Čez nekaj let pa jih bo še manj!"

"Kmalu bo tudi našim fakultetam in visokim šolam zmanjkalo študentov," je dejal Vili. "Zato so na tistih fakultetah, na katerih gledajo naprej, že danes začeli popularizirati in reklamirati poklice, za katere izobražujejo študente."

Fakultete, ki ne bodo uspeli privabiti dovolj študentov, bodo čez nekaj let obsojene na propad."

"Hm, hm, hm," je zamišljeno zamrmral strugar Lojze. "Zdi se mi, da to ni samo problem šolnikov. To, da se je število rojstev v Sloveniji v zadnjem desetletju prepolovilo, ne bodo občutili samo šolniki, temveč tudi vsi drugi. Zdravniki bodo imeli bistveno manj pacientov, odvorniki bodo imeli manj strank, kulturni ustvarjalci bodo imeli manj publike, pa tudi v podjetjih bomo občutili pomanjkanje mladih delavk in delavcev."

Kdo ve, koliko časa bi še tako klepetali, če ne bi prišla na malico naša mlada praktikantka Suzana.

"O, Suzana!" smo vzkliknili vsi v en glas.

"Danes sem komaj uspela na malico, toliko dela mi je naložil šef," je dejala Suzana.

"Nič ne skrbi, Suzana, po malici ti bom jaz pomagala opraviti delo," je dejala Sonja iz računovodstva.

"Jaz pa ti bom sedaj spekla velik biftek, da boš bolj pri močeh!" je zažvrgolela Špela.

"Suzana, po službi pa se lahko pelješ domov z mano, da ne boš hodila peš," je dodal Tone.

"Če ti kdaj zmanjka denarja za, no saj veš, razvedrilo, pa kar povej. Tvoji starejši sodelavci ti bomo radi posodili, saj vemo, da se mladi morate zabavati in si poiskati primerne partnerje!"

"Ljudje božji, kaj pa vam je? Vsi ste z mano tako ljubeznivi, kakor da bi imela rojstni dan!" je presenečeno povprašala Suzana. "S čim pa vas lahko jaz razveselim?"

"Z rojstnim dnevom, Suzana!" smo odvrnili vsi v en glas. "Z rojstnim dnevom za majhnega otročička, ki bo razveseljeval življenje tebi in nam."

Iz dnevnika delavca Jožeta

Vse za otročička

drugi. Zdravniki bodo imeli bistveno manj pacientov, odvorniki bodo imeli manj strank, kulturni ustvarjalci bodo imeli manj publike, pa tudi v podjetjih bomo občutili pomanjkanje mladih delavk in delavcev."

Kdo ve, koliko časa bi še tako klepetali, če ne bi prišla na malico naša mlada praktikantka Suzana.

"O, Suzana!" smo vzkliknili vsi v en glas.

"Danes sem komaj uspela na malico, toliko dela mi je naložil šef," je dejala Suzana.

"Nič ne skrbi, Suzana, po malici ti bom jaz pomagala opraviti delo," je dejala Sonja iz računovodstva.

"Jaz pa ti bom sedaj spekla velik biftek, da boš bolj pri močeh!" je zažvrgolela Špela.

"Suzana, po službi pa se lahko pelješ domov z mano, da ne boš hodila peš," je dodal Tone.

"Če ti kdaj zmanjka denarja za, no saj veš, razvedrilo, pa kar povej. Tvoji starejši sodelavci ti bomo radi posodili, saj vemo, da se mladi morate zabavati in si poiskati primerne partnerje!"

"Ljudje božji, kaj pa vam je? Vsi ste z mano tako ljubeznivi, kakor da bi imela rojstni dan!" je presenečeno povprašala Suzana. "S čim pa vas lahko jaz razveselim?"

"Z rojstnim dnevom, Suzana!" smo odvrnili vsi v en glas. "Z rojstnim dnevom za majhnega otročička, ki bo razveseljeval življenje tebi in nam."

Sindikalista – brata

Predsednik sindikata v celjski energetiki Alojz Terbutc (levo), hkrati je tudi predsednik Sindikata komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije, in predsednik sindikata v Izletniku v Celju Štefan Fideršek sta brata. To pa še ni vse: v sindikalne vrste sta pritegnila še dva brata. Torej ni čudno, da sindikalisti na Celjskem – držijo skupaj! In tako je tudi prav, saj so tako tudi uspešnejši.

T. K.

Grenke izkušnje

"Ne vem, kaj je z mano, da se vedno zaljubim na prvi pogled."

"Joj, potem pa imaš veliko grenkih izkušenj, ali ne?"

"To ne, imam pa veliko otrok!"

Nežna duša

"Žena, ali boš kaj žalostna, ko bom umrl?"

"Seveda! Saj veš, da se razjokam za vsako malenkost!"

Dopust

"Jaz še vedno najraje na svetu seksam."

"Jaz pa grem raje na dopust v tujino."

"Zakaj?"

"Ker lahko grem na dopust vsako leto!"

Bik

"Kaj je naš direktor po horoskopu?"

"Bik."

"Si prepričana?"

"Seveda! Ali še nisi opazila, kako zija v svojo tajnico: kot bik v nova vrata!"

Korajža velja

"Ata, zdravniki pravijo, da ste tako slabotni, da boste nočoj umrli!"

"Prava reč!"

"Ali vas ni nič strah smrti?"

"Zakaj? Če zmorejo umreti vse babe, bom pa še jaz!"

Menjava

"Kdo ti je kupil to čudovito obleko."

"Mož. Ne boš verjela – to je zamenjava za eno samo seksanje!"

"Joj, s tvojim možem pa bi tudi jaz z veseljem seksala!"

"Kar daj. Potem mi bo moral kupiti še krzneni plašč."

Zgodba ali aforizem

"Zakaj si tako zaskrbljen?"

"Z dekletom imava različne poglede na skupno življenje!"

"Kako?"

"Ona bi rada, da bi skupaj napisala ljubezensko zgodbo, jaz pa bi rad napisal samo kratek aforizem!"

Na varnem.

Kje pa vi varčujete za dodatno pokojnino? Odločitev, kje boste varčevali za dodatno pokojnino, je pomembna odločitev. Naj se zgodi enkrat in 'za zmeraj'. Da bo res trajala, je treba prej dobro premisliti. Ponudniki varčevanja za dodatno pokojnino so številni, obljub veliko, skoraj ne veš več, kam bi. Načelo izbire je preprosto - zaupam tistim, ki bodo do konca ostali z mano. In se držali tistega, kar smo se skupaj zmenili. Varčevanje za dodatno pokojnino je resna stvar resnih partnerjev.

ljubljanska banka

 triglav

Gorenjska Banka
Banka s poslanom

SKUPNA
POKOJNINSKA DRUŽBA d. d.

Poti je veliko. Rešitev je Skupna.

